

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 maja 2024 roku

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, I Wydział Cywilny i Własności Intelektualnej

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Ryszard Marchwicki

Protokolant: st. sekr. sąd. Kinga Kwiatkowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 kwietnia 2024 roku w Poznaniu

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.

o zapłatę

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 30 czerwca 2022 r sygn. akt XII C 1607/11

I. zmienia zaskarżony wyrok:

a) w punkcie 1 w ten tylko sposób, że obniża zasądzoną kwotę do 180.731,00 zł (sto osiemdziesiąt tysięcy siedemset trzydzieści jeden złotych) ,

b) w punkcie 3 w ten sposób, że koszty procesu stosunkowo rozdziela i obciąża nimi powódkę w 28%, a pozwaną w 72%, pozostawiając referendarzowi sądowemu szczegółowe wyliczenie tych kosztów.

II. w pozostałym zakresie apelację pozwanego oddala,

III. oddala apelację powódki

IV. zasądza od pozwanej na rzecz powódki 5.400 zł tytułem zwrotu kosztów w postępowaniu apelacyjnym.

Ryszard Marchwicki

Niniejsze pismo nie wymaga podpisu na podstawie § 100a ust. 1-3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. - Regulamin urzędowania sądów powszechnych jako właściwie zatwierdzone w sądowym systemie teleinformatycznym.

St. sekr. sąd. Katarzyna Surażyńska

UZASADNIENIE

W dniu 19 lipca 2011 r. powód, (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W., wniósł przeciwko pozwanej, (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P., o zasądzenie na swoją rzecz kwoty 250.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami z tytułu bezumownego korzystania z części nieruchomości położonych w P. przy ul. (...) oznaczonych geodezyjnie jako działki nr (...), dla których Sąd Rejonowy Poznań-Stare Miasto w P. prowadzi księgę wieczystą nr (...), zajętych przez linię wysokiego napięcia 110kV wraz ze strefą ograniczonego korzystania (strefą ochronną) za okres od dnia 19 lipca 2008 r. do dnia 19 lipca 2011

r. Powód domagał się również zasądzenia od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od strony powodowej na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 30 czerwca 2022 r Sąd Okręgowy w Poznaniu:

1. Zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 204,176,75 zł (dwieście cztery tysiące sto siedemdziesiąt sześć złotych i siedemdziesiąt siedem groszy) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia do dnia 26.08.2011 r. do dnia 31.12.2015 r. oraz począwszy od dnia 1.01.2016 r. jako ustawowymi odsetkami za opóźnienie do dnia zapłaty;

2. W pozostałym zakresie powództwo oddala;

3. Koszty procesu stosunkowo rozdziela i obciąża nimi powódkę w 18%, a pozwaną w 82%, przy czym szczegółowe wyliczenie tych kosztów pozostawił referendarzowi sądowemu.

Apelację od powyższego wyroku wniosły obie strony.

Powódka zaskarżyła wyrok w części oddalającej powództwo ponad kwotę 204.176,75 zł, tj. co do kwoty 45.823,25 zł (czterdzieści pięć tysięcy osiemset dwadzieścia trzy złote dwadzieścia pięć groszy) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 26.08.2011 r. do dnia 31.12.2015 r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1.01.2016 r. do dnia zapłaty oraz w części rozstrzygającej o kosztach postępowania tj w punktach 2 i 3 wyroku.

Skarżąca zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów wyrażające się w częściowym uwzględnieniu przez Sąd roszczenia powódki według wariantu III po waloryzacji przy uwzględnieniu szerokości pasa eksploatacyjnego dla linii wskazanej w opinii biegłego M. C. przy jednoczesnym braku wskazania argumentów przemawiających za odrzuceniem opinii biegłego M. ustalającej szerokość pasa ochronnego dla linii na 40,6 m, tj. po 20,3 m po każdej stronie osi linii oraz uzupełniających wyjaśnień biegłego A. B. wskazujących, że szerokość pasa służebności powinna wynosić 15 m zgodnie z potrzebami określonymi przez pozwaną.

Wskazując na powyższe powódka wniosła o:

- zmianę zaskarżonego wyroku w kwestionowanym zakresie i zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki dodatkowo kwoty 45.823,25 zł (czterdzieści pięć tysięcy osiemset dwadzieścia trzy złote dwadzieścia pięć groszy) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 26.08.2011 r. do dnia 31.12.2015 r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1.01.2016 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanej (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. na rzecz powódki (...) sp. z o.o. z siedzibą w K. kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Pozwany zaskarżył wyrok w części tj w punktach 1 i 3 zarzucając:

1. naruszenie przepisu prawa materialnego tj. art. 358' §3 kc poprzez zastosowanie i uznanie, że w niniejszej sprawie spełnione zostały przesłanki do sądowej waloryzacji świadczenia pieniężnego pomimo braku wyjaśnienia z jakich konkretnie powodów Sąd I instancji doszedł do przekonania, że w okresie objętym żądaniem doszło do istotnej zmiany siły nabywczej pieniądza,

2. naruszenie przepisów postępowania cywilnego tj. 233§1 kpc, poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego i przyjęcie w całości, opinii biegłej dr B. H. z dnia 19 września 2016r. a w szczególności w odniesieniu do przyjętej przez biegłą:

- współczynnika współkorzystania z nieruchomości linii elektroenergetycznej 110 kV - ki -" 0,5 i to wbrew opinii biegłego z dziedziny instalacji elektrycznych i sieci, sporządzonej w niniejszej sprawie i stanowiącej jej materiał dowodowy;

- ,nieruchomości podobnych wziętych pod uwagę jako nieruchomości podobne do dokonania wyceny spornej nieruchomości;

co miało bezpośredni wpływ na zasądzenie wynagrodzenia w kwocie wyższej od należnej;

3. naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 222 kc, art. 224 - 225 kc w zw, z art. 230 kc, poprzez błędne zastosowanie i uznanie, że powodowi jako użytkownikowi wieczystemu nieruchomości, który użytkowanie wieczyste nabył po wybudowaniu urządzeń elektroenergetycznych, przysługuje legitymacja do żądania zapłaty za bezumowne korzystanie z nieruchomości, podczas gdy prawidłowe zastosowanie w/w przepisów prowadzić powinno do uznania, że taką legitymację ma właściciel nieruchomości, a w konsekwencji legitymacji procesowej czynnej nie posiada użytkownik wieczysty - powód;

4. naruszenie przepisów postępowania cywilnego tj. art. 366 kpc oraz 365§i kpc poprzez uznanie, że wobec niniejszego postępowania powagą rzeczy osądzonej pozostaje kwestia, legitymacji procesowej czynnej powoda do żądania zapłaty, wobec wyroku Sądu Okręgowego w sprawie o sygn. akt XII C 2231/05 w którym zasądzone zostało wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości powoda za okres wcześniejszy;

5. naruszenie przepisów prawa materialnego będącego następstwem naruszenia przepisu postępowania cywilnego tj. art. 224§2 kc. i art. 225 kc poprzez ich błędne zastosowanie i zasądzenie wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości powoda co do zasady, a z całą pewnością w wysokości wyższej niż należąca;

Wskazując na powyższe pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyrok, i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego, kosztów postępowania przed sądem I instancji, oraz o zasądzenie do powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwana w odpowiedzi na apelację powoda wniosła o:

1. oddalenie apelacji powoda w całości,
2. zasądzenie od powoda na rzecz E. (...) sp. z o.o. kosztów postępowania wg norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja powoda okazała się częściowo uzasadniona , natomiast apelacja pozwanego jako nieuzasadniona podlegała oddaleniu w całości

Z uwagi na złożenie apelacji po zmianie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego dokonanej ustawą z 4 lipca 2019 r. (Dz.U.2019.1469) uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego zostało sporządzone w sposób określony przepisem art. 387 § 2¹ k.p.c. w brzmieniu nadanym tą nowelizacją. Sąd Apelacyjny nie przeprowadził postępowania dowodowego i nie dokonał odmiennej oceny dowodów przeprowadzonych przed sądem pierwszej instancji, nie uzupełnił ustaleń sądu pierwszej instancji. W tej sytuacji, zgodnie z art. 387 § 2¹ pkt 1 k.p.c., wystarczające jest wskazanie, że Sąd Apelacyjny przyjął co do zasady za własne ustalenia sądu pierwszej instancji dokonane w sprawie, za wyjątkiem o którym mowa poniżej.

Co do apelacji powoda to nieuzasadniony był zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów

wyrażające się w częściowym uwzględnieniu przez Sąd roszczenia powódki według wariantu III, po waloryzacji przy uwzględnieniu szerokości pasa eksploatacyjnego dla linii wskazanej w opinii biegłego M. C. przy jednoczesnym braku wskazania argumentów przemawiających za odrzuceniem opinii biegłego /M. ustalającej szerokość pasa ochronnego dla linii na 40,6 m, tj. po 20,3 m po każdej stronie osi linii oraz uzupełniających wyjaśnień biegłego A. B. wskazujących, że szerokość pasa służebności powinna wynosić 15 zgodnie z potrzebami określonymi przez pozwaną.

Wbrew twierdzeniom powoda. Sąd Okręgowy w Poznaniu nie naruszył art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. dokonując oceny materiału dowodowego i tym samym ustalając, iż wystarczającym jest wyznaczenie pasa eksploatacyjnego o szerokości 11,4 m. Sąd I instancji działając w zgodzie z zasadą swobodnej oceny dowodów przyjął, że wariant III wskazany w opinii biegłej B. H. opierający się na wyliczeniach szerokości pasa eksploatacyjnego dla linii wskazanych w opinii biegłego M. C. jest najbardziej zgodny z rzeczywistym stanem faktycznym, w związku z czym stanowił podstawę przy orzekaniu w przedmiocie wynagrodzenia z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości powodów. W ocenie Sądu opinia sporządzona przez biegłego M. C., a także uzupełniające zeznania miały kluczowe znaczenie dla sprawy, albowiem są logiczne, spójne i odpowiadające tezie dowodowej oraz są najrzetelniejsze.

Zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Zgodnie z utrwalonym w judykaturze poglądem dopiero wykazanie i uzasadnienie, że wnioski wyprowadzone przez sąd z określonego materiału dowodowego nie są logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym pozwala na skuteczne podniesienie zarzutu naruszenia tego przepisu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 roku, II CKN 817/00, LEX nr 56906).

Jednocześnie w myśl art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z niego wywodzi skutki prawne. Jest to podstawowa zasada, która obowiązuje w procesie cywilnym, a odstępstwo od niej możliwe jest jedynie w sytuacji, gdy przepis szczególny tak stanowi.

Podnosząc w apelacji zarzut naruszenia art. 233 § 1, strona musi wykazać, jakich dowodów sąd nie ocenił lub ocenił wadliwie, jakie fakty pominął i jaki wpływ pominięcie faktów czy dowodów miało na treść orzeczenia (por. wyrok SN z 5 września 2002 r., II CKN 916/00, LexPolonica nr 376856)

Tylko ocena rażąco błędna lub oczywiście sprzeczna z treścią materiału dowodowego, nieodpowiadająca zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, może czynić usprawiedliwionym zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c.

Gdy jednak sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym z całości materiału dowodowego, z którego można wysnuć także wnioski odmienne, nie można mu przypisać zarzutu naruszenia art. 233 § 1. Takie działanie mieści się bowiem w przyznanych sądowi kompetencjach do swobodnego uznania, którą z możliwych wersji uznaje za prawdziwą (wyroki SN: z 27 września 2002 r., II CKN 817/00,

Skuteczne zgłoszenie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 nie może ograniczać się do wskazywania, że możliwe były inne wnioski odnośnie do faktów, lecz polega na wykazaniu, że wnioski wyprowadzone przez sąd orzekający w świetle zasad doświadczenia życiowego i budowy sylogizmów były niemożliwe (wyrok SN z 6 czerwca 2003 r., IV CK 274/02, LexPolonica nr 405198).

W związku z powyższym oraz odnosząc się do apelacji strony powodowej należy przyznać, że przedmiotowy środek odwoławczy nie spełnił warunków skuteczności zarzutu naruszenia zasady swobodnej oceny dowodu, albowiem opiera się jedynie na subiektywnej opinii powoda, tworzy dodatkowe zarzuty do opinii M. C. oraz zarzuca jedynie, iż Sąd I instancji dokonał dowolnej oceny dowód, czy też nie wykazał argumentów przemawiających za pominięciem pozostałych opinii. Pośrednio należy wskazać, iż dla wykazania naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów jest wystarczająca sama polemika naprowadzająca wnioski odmienne, lecz wymagane jest wskazanie, w czym wyraża się brak logiki lub uchybienie regułom doświadczenia życiowego w przyjęciu wniosków kwestionowanych.

Co do apelacji pozwanego to zasługiwała ona na częściowe uwzględnienie.

Zasadny okazał się zarzut naruszenia przepisu prawa materialnego tj. art. 358' §3 kc poprzez zastosowanie i uznanie, że w niniejszej sprawie spełnione zostały przesłanki do sądowej waloryzacji świadczenia pieniężnego.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I Instancji błędnie przyjął, że powódce należne jest wynagrodzenie w jego zwaloryzowanej wysokości. Waloryzacja sądowa określona w przepisie art. 358(1) § 3 k.c. stanowi wyjątek od obowiązującej w prawie cywilnym zasady nominalizmu. Zgodnie ze wskazanym przepisem, w razie istotnej zmiany siły nabywczej pieniądza po powstaniu zobowiązania, sąd może po rozważeniu interesów stron, zgodnie z zasadami współzycia społecznego, zmienić wysokość lub sposób spełnienia świadczenia pieniężnego, chociażby były ustalone w orzeczeniu lub umowie. W myśl natomiast § 4 przywołanego wyżej przepisu, z żądaniem zmiany wysokości lub sposobu spełnienia świadczenia pieniężnego nie może wystąpić strona prowadząca przedsiębiorstwo, jeżeli świadczenie pozostaje w związku z prowadzeniem tego przedsiębiorstwa. Z brzmienia § 3 i 4 art. 358(1) k.c. wynika więc, że waloryzacji, podobnie jak zastosowania klauzuli z art. 357(1) k.c., dokonuje się jedynie na żądanie strony, nigdy z urzędu (tak też T. Wiśniewski w: Komentarz do kodeksu cywilnego . Księga trzecia. Zobowiązania pod redakcją G. Bieńka, Warszawa 2007, s. 53).

Pozostałe zarzuty apelacji okazały się bezzasadne.

Co do procesowego zarzutu naruszenie przepisów postępowania cywilnego tj. 233 §1 kpc, poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego i przyjęcie w całości, opinii biegłej dr B. H. z dnia 19 września 2016r. to nie zasługiwał on na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny wskazuje, że zgodnie z tym przepisem sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. (§ 1); sąd oceni na tej samej podstawie, jakie znaczenie nadać odmowie przedstawienia przez stronę dowodu lub przeszkodom stawianym przez nią w jego przeprowadzeniu wbrew postanowieniu sądu. (§ 2).

Swobodna ocena dowodów nie może być dowolna. Z tych względów przyjmuje się, że jej granice wyznaczane są przez kryteria: logiczne, ustawowe i ideologiczne (zob. wyr. SN z 12.2.2004 r., II UK 236/03, L.). Sąd ma obowiązek wyprowadzenia z zebranego w sprawie materiału dowodowego wniosków poprawnych logicznie. Zastrzeżona dla sądu swobodna ocena dowodów nie opiera się na ilościowym porównaniu przedstawionych przez świadków i biegłych spostrzeżeń oraz wniosków, lecz na odpowiadającym zasadom logiki powiązaniu ujawnionych w postępowaniu dowodowym okoliczności w całość zgodną z doświadczeniem życiowym (wyr. SN z 20.3.1980 r., II URN 175/79, OSNC 1980, Nr 10, poz. 200). Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadził wnioski logicznie poprawne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego, to taka ocena dowodów nie narusza zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianej w art. 233 KPC, choćby dowiedzione zostało, że z tego samego materiału dałoby się wysnuć równie logiczne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego wnioski odmienne (wyr. SN z 27.9.2002 r., IV CKN 1316/00, L.). Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (wyr. SN z 27.9.2002 r., II CKN 817/00, L.; wyr. SN z 16.12.2005 r., III CK 314/05, OwSG 2006, Nr 10, poz. 110).

Zdaniem Sądu Odwoławczego, Sąd I instancji w niniejszej sprawie przeprowadził postępowanie dowodowe w zakresie wystarczającym dla poczynienia ustaleń faktycznych mających wpływ na zastosowanie przepisów prawa materialnego. Zgromadzone w sprawie dowody poddał wszechstronnej, wnikliwej ocenie, ustalając prawidłowo stan faktyczny sprawy. Ocena dowodów przeprowadzona przez Sąd Okręgowy w tym w szczególności dowodów z opinii biegłych, zdaniem Sądu Apelacyjnego, przy uwzględnieniu podanych wyżej uwag, odpowiada wymogom stawianym przez przepis art. 233 § 1 k.p.c., uwzględnia cały zgromadzony w sprawie materiał dowodowy i tym samym pozostaje pod ochroną wynikającą z powołanego przepisu. Nie nosi ona cech dowolności, odnosi się do przeprowadzonych w sprawie dowodów. W tym stanie rzeczy zarzuty pozwanej dotyczące naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. nie zasługiwały na uwzględnienie.

Nieuzasadnione są również zarzuty naruszenia prawa materialnego.

Nie zasługiwał na uwzględnienie zarzut naruszenia przepisów prawa materialnego tj. art. 222 kc, art. 224 - 225 kc w zw, z art. 230 kc, poprzez błędne zastosowanie i uznanie, że powodowi jako użytkownikowi wieczystemu nieruchomości, który użytkowanie wieczyste nabył po wybudowaniu urządzeń elektroenergetycznych, przysługuje legitymacja do żądania zapłaty za bezumowne korzystanie z nieruchomości.

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu do wyroku z dnia 24 stycznia 2017r. V CNP 17/16 (LEX nr 2248743) wskazał, że władztwo przedsiębiorcy eksploatującego urządzenia przesyłowe odpowiada władztwu wynikającemu z prawa służebności, dlatego można uznać go za posiadacza do którego na podstawie art. 352 k.c. stosuje się odpowiednio przepisy o posiadaniu rzeczy; właściciel nieruchomości może więc na podstawie art. 224 § 2 k.c. w związku z art. 225 k.c. i art. 352 k.c. żądać od posiadacza służebności w złej wierze wynagrodzenia za korzystanie z nieruchomości; przedsiębiorca eksploatujący urządzenia przesyłowe, który nie legitymuje się tytułem uprawniającym do ingerowania w sferę cudzej własności nieruchomości dla bieżącego utrzymania urządzeń przesyłowych, korzysta z tej nieruchomości w złej wierze i jest zobowiązany do świadczenia wynagrodzenia.

Cytowana natomiast przez pozwanego uchwała Sądu Najwyższego 7 sędziów z dnia 16 maja 2017 r. III CZP 101/16 dotyczy ustanowienia na prawie użytkowania wieczystego służebności przesyłu, a więc ograniczonego prawa rzeczowego. Nie dotyczy więc żądania wynagrodzenia za korzystanie z nieruchomości której powódka jest użytkownikiem wieczystym.

Nieuzasadniony jest również zarzut naruszenia art. 366 kpc oraz 365§i kpc poprzez uznanie, że wobec niniejszego postępowania powagą rzeczy osądzonej pozostaje kwestia, legitymacji procesowej czynnej powoda do żądania zapłaty, wobec wyroku Sądu Okręgowego w sprawie o sygn. akt XII C 2231/05 w którym zasądzone zostało wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości powoda za okres wcześniejszy.

Zgodnie z art. art. 365. § 1. Orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby.

Natomiast w myśl art. 366 k.p.c wyrok prawomocny ma powagę rzeczy osądzonej tylko co do tego, co w związku z podstawą sporu stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia, a ponadto tylko między tymi samymi stronami.

W literaturze wskazuje się, że przepis art. 365 odnosi się do prawomocności w sferze pozytywnej, natomiast kolejny przepis – art. 366 – wyznacza prawomocność w sferze negatywnej²⁴⁵⁰. Należy zwrócić uwagę na stanowisko orzecnicze, stosownie do którego nie jest właściwe zarzucenie sądowi niższej instancji łącznego naruszenia art. 365 i 366, normy te dotyczą bowiem de facto innych instytucji procesowych. Instytucja związania sądu, o jakiej mowa w komentowanym przepisie, jest niezależna od instytucji powagi rzeczy osądzonej z art. 366. Choć obie te instytucje dotyczą przypadku, w którym w sprawie wytoczonej później dochodzi do badania wpływu treści orzeczenia w sprawie wydanej wcześniej na bieg sprawy późniejszej, to jednak stanowią one odmienne figury prawne. Zaistnienie stanu powagi rzeczy osądzonej wyklucza bowiem badanie mocy wiążącej orzeczenia (...). Nie można również negować tego, że określone prawomocne orzeczenie zapadło. Innymi słowy, prawomocnemu orzeczeniu „należy się szacunek” W wyroku z dnia 21 marca 2018 r Sąd Apelacyjny w Katowicach w sprawie V ACa 199/17 wskazał, że unormowanie przewidziane w art. 365 § 1 k.p.c. ma gwarantować poszanowanie prawomocnego orzeczenia sądu, regulującego stosunek prawny będący przedmiotem rozstrzygnięcia. Istnienie prawomocnego wyroku co do udzielenia ochrony prawnej określonego prawu podmiotowemu przekreśla możliwość ponownej oceny zasadności roszczenia wynikającego z tego samego prawa, jeżeli występują te same okoliczności. Prawomocny wyrok swoją mocą powoduje, że nie jest możliwe dokonanie odmiennej oceny i odmiennego osądzenia tego samego stosunku prawnego w tych samych okolicznościach faktycznych i prawnych, między tymi samymi stronami.

R. legis art. 365 § 1 k.p.c. polega na tym, iż gwarantuje zachowanie spójności i logiki działania organów państwowych, zapobiegając funkcjonowaniu w obrocie prawnym rozstrzygnięć nie do pogodzenia w całym systemie sprawowania władzy.

Związanie wyrokiem sądu cywilnego oznacza brak możliwości zignorowania zarówno ustaleń faktycznych stanowiących bezpośrednio podstawę rozstrzygnięcia, jak i podstawy prawnej. Nie jest dopuszczalne odmienne ustalenie zaistnienia, przebiegu i oceny istotnych dla danego stosunku prawnego zdarzeń faktycznych w kolejnych procesach sądowych między tymi samymi stronami, chociażby przedmiot tych spraw się różnił. Zakazane jest również prowadzenie postępowania dowodowego na okoliczności podważające ustalenia faktyczne zawarte w wiążącym orzeczeniu. (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 17 stycznia 2019 r. VII AGa (...)).

Nawet jednak gdyby przyjąć, że niniejszej sprawie powagą rzeczy osądzonej, objęte jest tylko to, co zostało w wyroku za ten okres zasądzone, co nie oznacza iż w odniesieniu do okresu późniejszego, a z takim mamy do czarnienia w niniejszej sprawie, winno być tale samo. Szczególnie w kontekście legitymacji procesowej powoda, do żądania zapłaty, co było podnoszone w niniejszym postępowaniu, to w tej sprawie nie uległy zmianie okoliczności faktyczne sprawy,, a ponadto prawomocnym postanowieniem z dnia 26 marca 2018 r. Sąd Rejonowy Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, w sprawie o sygn. akt (...), w punkcie 1 oddalił wniosek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. przy udziale (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. o zasiedzenie służebności przesyłu, dotyczącej w/w nieruchomości, a następnie Sąd Okręgowy w Poznaniu, postanowieniem z dnia 20 marca 2019 r. w sprawie o sygn. akt (...), oddalił apelację (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. od tego postanowienia. Wreszcie Sąd Najwyższy, postanowieniem z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie (...), oddalił skargę kasacyjną (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. od postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 20 marca 2019 r., sygn. (...) co w ocenie Sądu Apelacyjnego przesądza o zasadności powództwa.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny orzekł jak punktach I., II. i III wyroku.

O kosztach postępowania apelacyjnego sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. oraz §§ rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

W ocenie sądu skoro apelacja pozwanego została uwzględniona jedynie w nieznacznej części to w związku z tym kosztami apelacji pozwany został obciążony na podstawie art. 100 k.p.c. w całości.. Natomiast apelacja powoda została oddalona w całości.

W związku z tym każda ze stron poniosła koszty opłaty od apelacji we własnym zakresie Natomiast z uwagi na to, iż wartość przedmiotu zaskarżenia w apelacji powoda wynosiła poniżej 50.000 zł , a w apelacji pozwanego ponad 200.000 zł. Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda 5.400 zł tytułem zwrotu tych kosztów .

Ryszard Marchwicki

Niniejsze pismo nie wymaga podpisu na podstawie § 100a ust. 1-3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. - Regulamin urzędowania sądów powszechnych jako właściwie zatwierdzone w sądowym systemie teleinformatycznym.

St. sekr. sąd. Katarzyna Surażyńska